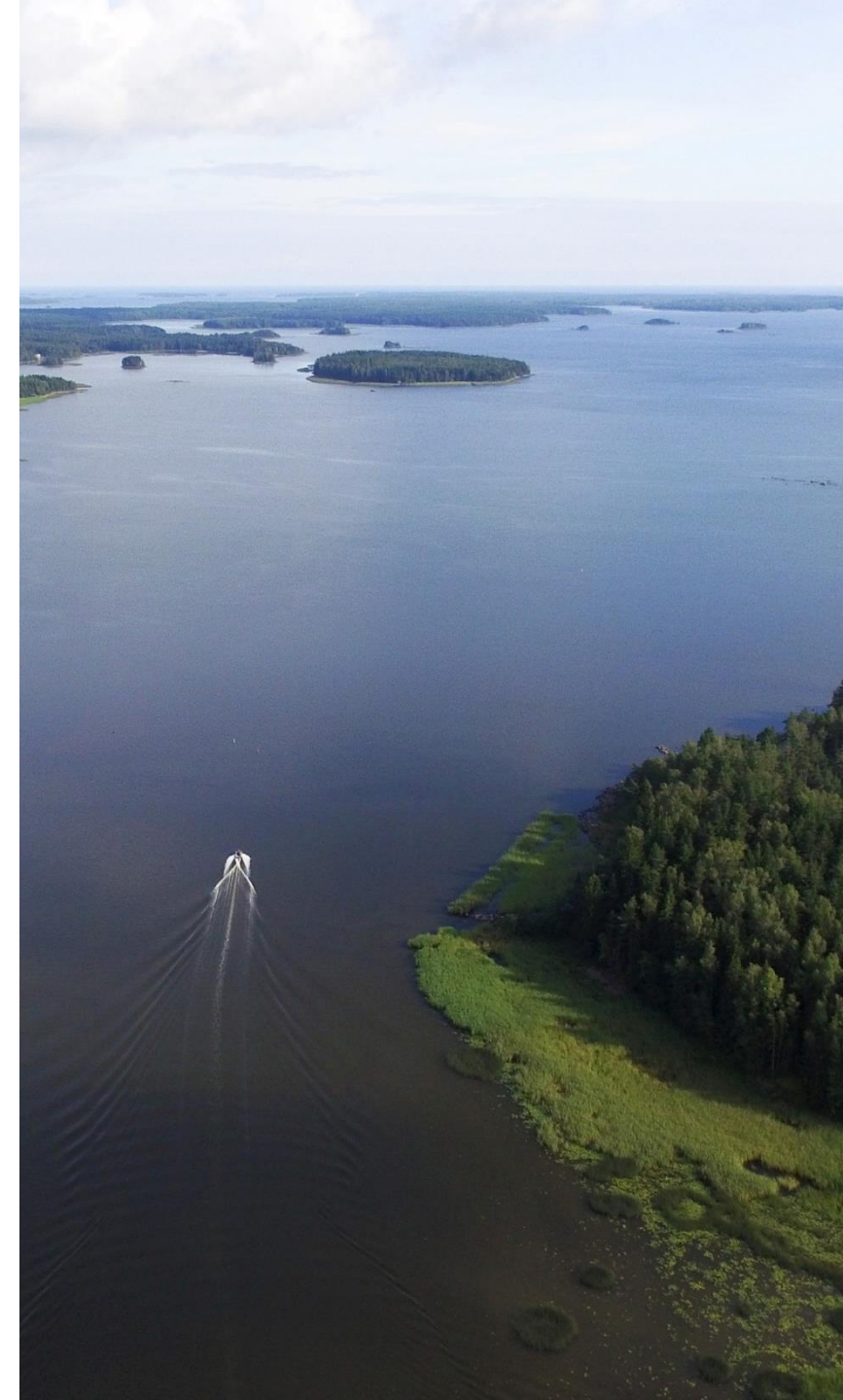

VIROLAHDEN HYVINVOINTISUUNNITELMA 2025

Sisältö

<u>Johdanto</u>	3
<u>Hyvinvoinnin nykytila: Hyvinvoinnin vahvuudet</u>	4
<u>Hyvinvoinnin nykytila: Hyvinvoinnin haasteet</u>	5
<u>Hyvinvoinnin painopisteet</u>	6
<u>Hyvinvoinnin tavoitteet ja toimenpiteet: Lapset ja perheet</u>	7
<u>Hyvinvoinnin tavoitteet ja toimenpiteet: Nuoret</u>	13
<u>Hyvinvoinnin tavoitteet ja toimenpiteet: Työikäiset</u>	18
<u>Hyvinvoinnin tavoitteet ja toimenpiteet: Ikääntyneet</u>	22
<u>Lähteet</u>	26

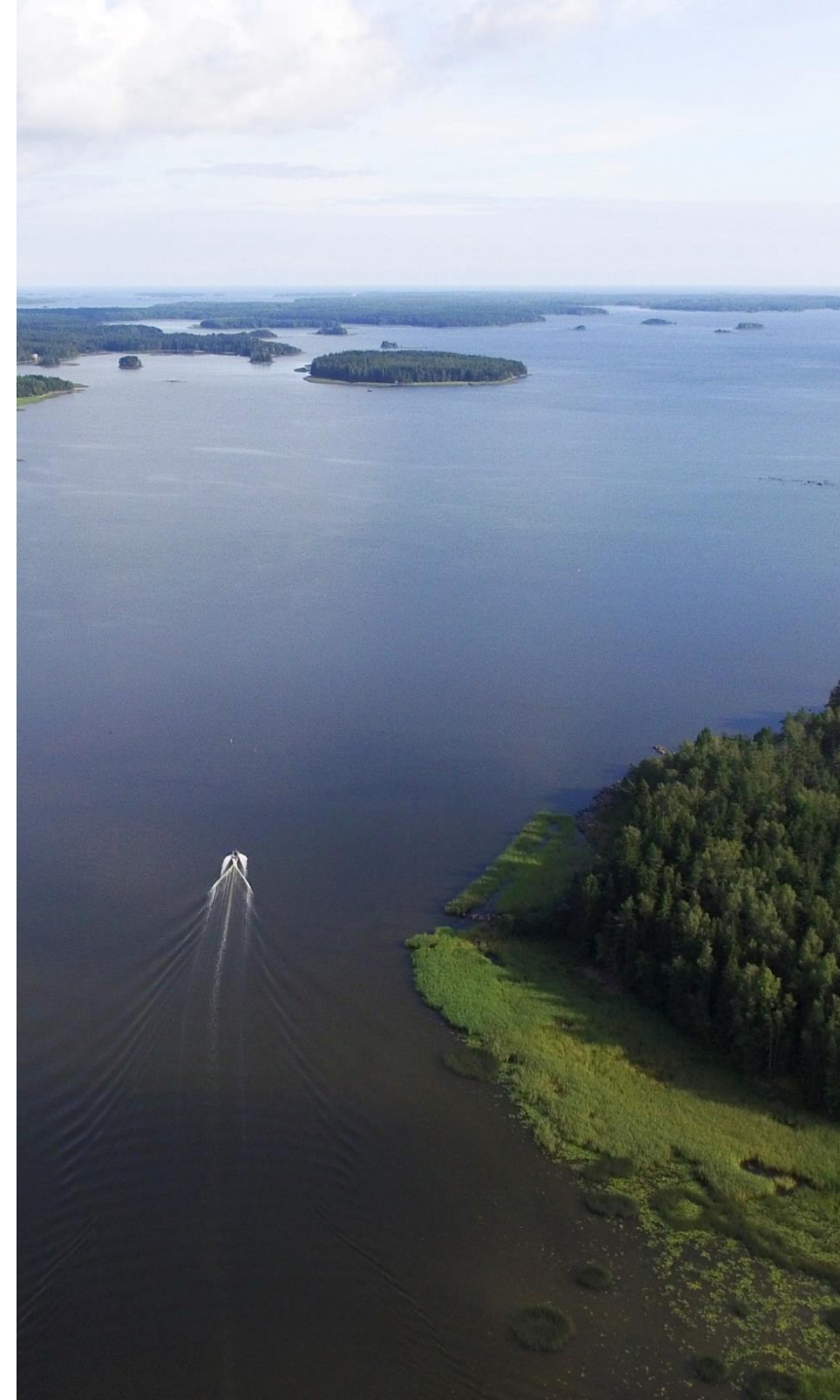

Johdanto

Kunnilla ja hyvinvointialueilla on ensisijainen vastuu kuntalaisten terveyden edistämisestä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kuntien lakisääteinen perustehtävä ja tehtävä kunnassa on laaja-alainen ja poikkihallinnollinen. Hyvinvointialueen lisäksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tehdään yhteistyössä paikallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa.

Kunnan tehtävänä on seurata kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin sekä raportoida toteutetuista hyvinvoinnin edistämiseen liittyvistä toimenpiteistä. Lisäksi kunnan tehtävänä on valmistella valtuustolle hyvinvointikertomus ja -suunnitelma edellä mainituista asioista, asetettava strategisessa suunnittelussaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tavoitteet ja määriteltävä tavoitteita tukevat toimenpiteet sekä raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain.

Virolahden hyvinvointisuunnitelma 2025 kuvaa eri ikäisten virolahtelaisten hyvinvoinnin nykytilanteen (vahvuudet ja haasteet) sekä vuoden 2025 painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet hyvinvoinnin parantamiseksi.

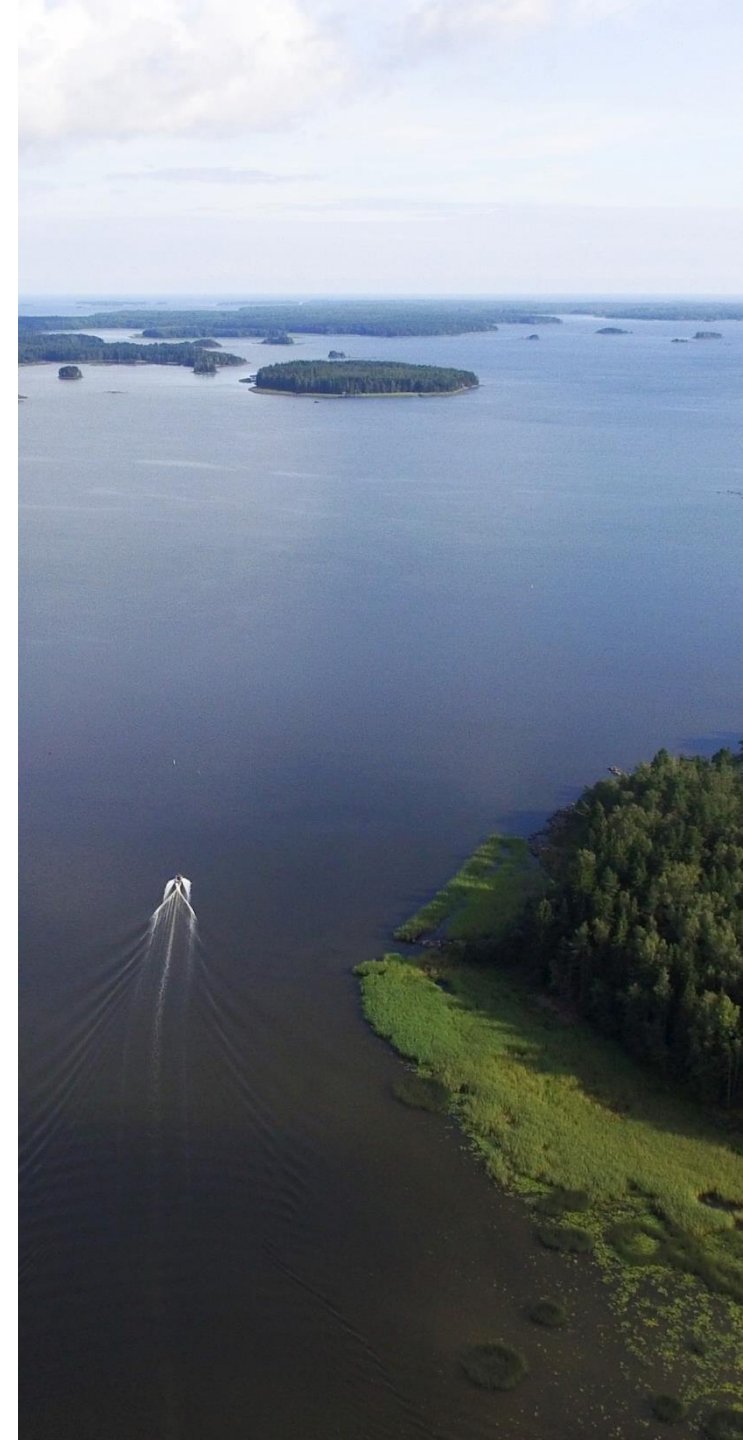

Hyvinvoinnin nykytila

Hyvinvoinnin vahvuudet

- Varhaiskasvatuksessa, esiopetuksessa, perusopetuksessa ja lukiossa on toimivat toimitilat, joissa pystytään tarjoamaan laadukasta opetusta ja kasvatusta, mikä lisää lasten ja nuorten hyvinvointia.
- Nuoret käyttävät aktiivisesti nuorisotilaa.
- Lapsilla (5. lk) heikon fyysisen toimintakyvyn omaavien osuudet ovat Virolahdella pienemmät kuin Kymenlaaksossa ja koko maassa keskimäärin.
- Ikääntyvää väestöä tuetaan ja opastetaan digitaalisten palveluiden käytössä.
- Kunnan liikuntapalvelut ja yhdistysten toiminta on ikääntyneitä saavuttavaa ja osallistavaa.
- Ikääntyneiden kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksojen määrät ovat vähentyneet huomattavasti vuodesta 2021 ja niitä on nyt vähemmän kuin Kymenlaaksossa keskimäärin.
- Vakavat tapaturmat sekä henkilövahinkoihin johtaneet tieliikenneonnettomuudet ovat Virolahdella harvinaisia.
- Virolahdella toimivien yhdistysten palvelut ovat merkittäviä kuntalaisten elämän mielekkyyden ja merkityksellisyyden kannalta. Kunta tukee yhdistyksiä erilaisilla tuki- ja yhteistyömuodoilla.

Hyvinvoinnin vahvuudet on määritetty hyvinvointi-indikaattoritiedon ja käytännön kokemusten perusteella.

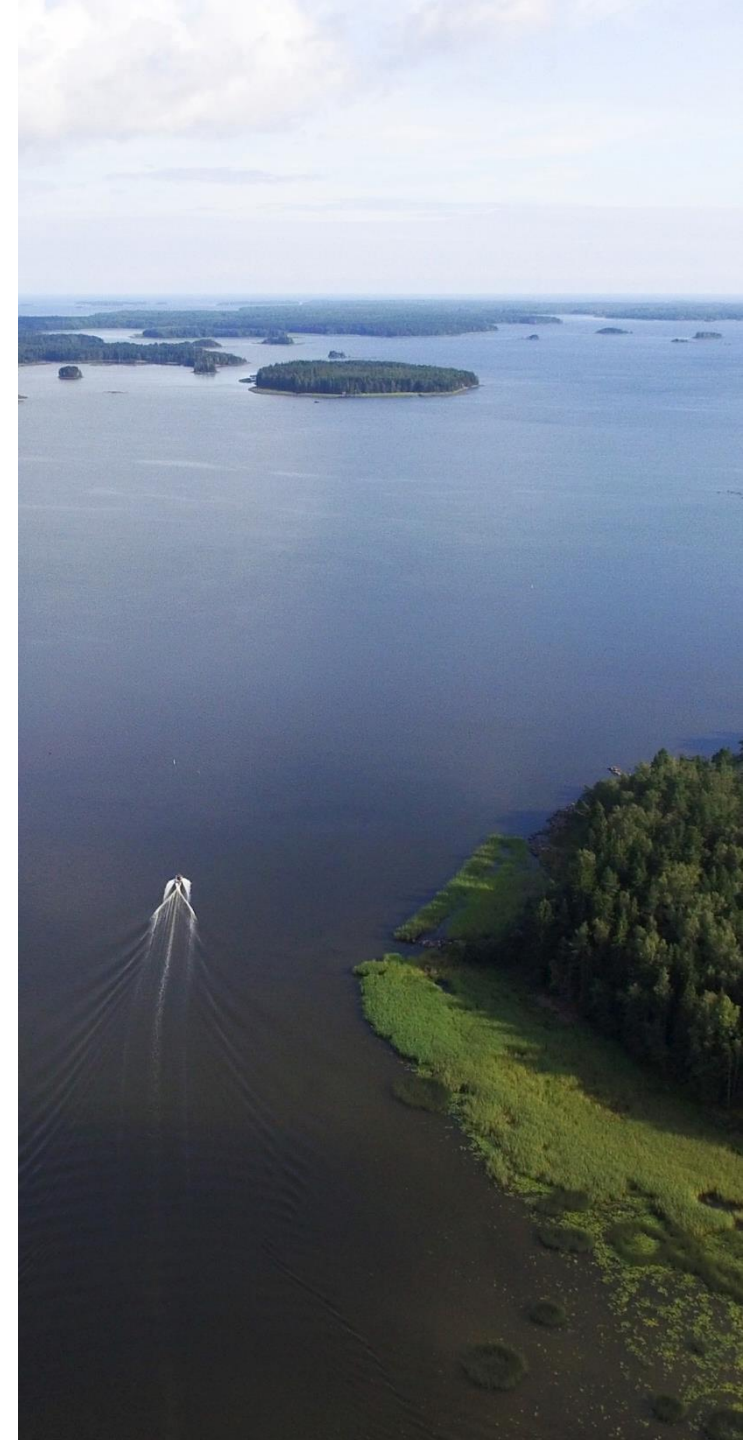

Hyvinvoinnin nykytila

Hyvinvoinnin haasteet

- Nuorten kokema mielen pahoinvointi sekä päihteiden käyttö ja huumekekoilut ovat lisääntyneet.
- Nuorten yhteisöllisyyden kokemus on heikompaa ja koulukiusaaminen on yleisempää kuin Kymenlaaksossa keskimäärin. Nuoret kertovat, ettei heillä ole yhtään läheistä ystävää useammin kuin Kymenlaaksossa keskimäärin.
- Noin puolella nuorista (8. lk) fyysinen toimintakyky on luokiteltu heikoksi. Heikon fyysisen toimintakyvyn omaavien nuorten osuudet ovat suuremmat kuin Kymenlaaksossa ja koko maassa keskimäärin.
- Lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksien määrä on vähäinen ja lasten ja nuorten yhdistysvetoinen toiminta on vähentynyt pienenevien ikäluokkien myötä.
- Kunnan taloustilanne tuo haasteita kunnan elinvoimaisuuden säilyttämiseen ja kolmannen sektorin tukemiseen.

Hyvinvoinnin haasteet on määritetty hyvinvointi-indikaattoritiedon ja käytännön kokemusten perusteella.

Hyvinvoinnin painopisteet

Vuonna 2025 Virolahden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet ovat:

1. Terveelliset ja hyvinvointia tukevat elintavat

2. Merkityksellinen elämä ja turvallinen arki

Hyvinvoinnin tavoitteet ja toimenpiteet

Lapset ja perheet

Lapset ja perheet

TAVOITE	TOIMENPITEET	ARVIOINTI	VASTUUTAHOT
Varhaisen vuorovaikutuksen tukeminen	Aktiviteettien tarjoaminen vauva- ja taaperoikäisille lapsille ja heidän perheilleen <ul style="list-style-type: none"> Perhekerhojen jatkaminen Säännöllisesti tapahtuvien aktiviteettien (tapahtumat, kerhot ym.) lisääminen 	<ul style="list-style-type: none"> Toteutuneiden perhekerhojen lkm./v., perhekerhojen kävijöiden lkm./v. Aktiviteettien lkm./v., uusien aktiviteettien lkm./v. 	<ul style="list-style-type: none"> Hyvinvointipalvelut HVA-yhteistyö: Perhekeskustoiminta Kolmas sektori
Vahva ja tuettu vanhemmuus	Varhaisen tuen ja perhekeskustuksen kehittäminen <ul style="list-style-type: none"> Luottamuksellisen yhteistyön luominen perhekerhoista alkaen Lapsiperheiden palvelujen yhteistyön tiivistäminen Palveluprosessien tarkentaminen 	<ul style="list-style-type: none"> Asiakastyytyväisyyskyselyt lkm./v. Kävijöiden lkm./v. Lastensuojelun asiakkaat 0-17 v., % vastaavan ikäisestä väestöstä Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. lk. 	<ul style="list-style-type: none"> HVA-yhteistyö: Perhekeskustoiminta Hyvinvointipalvelut Sivistyspalvelut Kolmas sektori

Lapset ja perheet

TAVOITE	TOIMENPITEET	ARVIOINTI	VASTUUTAHOT
Hyvien sosiaalisten suhteiden turvaaminen	Kohtaamispaikkatoiminnan kehittäminen <ul style="list-style-type: none"> Varhaiskasvatus ylläpitäminen Perhekerhojen kehittäminen (esim. muskari) Vertais- ja kerhotoiminnan toteuttaminen Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen (Yhdistystreffit ja koulutukset) Ikätason kehitystehtävien turvaaminen yhteistyössä HVA:n kanssa (esim. tapaaminen neuvolan kanssa perhekerhoon) 	<ul style="list-style-type: none"> Kohtaamispaikkojen kävijämäärät lkm./v. Tapahtumien lkm./v. Vertais- ja kerhotoiminnan kävijämäärät lkm./v. Toteutuneet yhdistysfoorumit lkm./v., toteutuneet koulutukset lkm./v. Yhteistyön kehittymisen kuvaus 	<ul style="list-style-type: none"> HVA-yhteistyö: Perhekeskustoiminta Hyvinvointipalvelut Sivistyspalvelut Kolmas sektori
Turvallisesti liikenteessä	Osaamisen lisääminen <ul style="list-style-type: none"> Varhaiskasvattajien kouluttaminen Materiaalien jakaminen 1. lk vanhemmille Liikenneturvallisuusviikon pitäminen päiväkodilla Liikenneturvallisuuspäivän pitäminen alakouluilla 	<ul style="list-style-type: none"> Toteutuneet koulutukset lkm./v. Materiaalien jako, lkm./v. Toteutuneet liikenneturvallisuusviikot-/päivät lkm./v. 	<ul style="list-style-type: none"> Sivistyspalvelut Hyvinvointipalvelut Liikenneturva Kolmas sektori

Lapset ja perheet

TAVOITE	TOIMENPITEET	ARVIOINTI	VASTUUTAHOT
Hyvinvoivaa arkea	<p>Ennaltaehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön toteuttaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> Päihteiden ja mielenterveyden käsittely laajoissa terveystarkastuksissa (1. ja 5. lk) Mielenterveyteen liittyvän ohjatun omahoitokoulutuksen järjestäminen sosionomeille Yhdessä-tiimiin ohjaamisen kehittäminen varhaiskasvatuksessa Ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön viikon toteuttaminen Kantti kestää –tapahtuman toteuttaminen (5. lk) <p>Lasten kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> Lasten kulttuuriviikot, Satuviikko Koulujen kulttuuripolku Kesäajan kulttuuritoiminnat 	<ul style="list-style-type: none"> Käsittelyn toteutuminen terveystarkastuksissa, lkm. ja % lapsista Toteutuneet koulutukset lkm./v. ja koulutettujen sosionomien lkm./v ja % sosionomeista Yhdessä-tiimiin ohjattujen perheiden lkm./v. ja kuvaus tapahtuneesta kehityksestä Kohderyhmää koskevan viestinnän/aktiviteettien lkm. EPT-viikolla Tapahtuman osallistujien lkm. ja % 5. lk lapsista <ul style="list-style-type: none"> Tapahtumien ja kävijöiden lkm./v. 	<ul style="list-style-type: none"> HVA-yhteistyö: Kouluterveydenhoito Sivistyspalvelut Hyvinvointipalvelut Kolmas sektori

Lapset ja perheet

TAVOITE	TOIMENPITEET	ARVIOINTI	VASTUUTAHOT
Hyvinvoivaa arkea	<p>Liikunnan ja fyysisen toimintakyvyn edistäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liikkumisen huomioiminen osana varhaiskasvatussuunnitelmaa • Yhteistyötapahtumien ja omatoimista liikkumista edistävien kampanjoiden toteutus • Harrastamisen Suomen mallin ylläpitäminen • Pitkän liikuntavälitunnin toteuttaminen kaikissa kouluissa • Liikuntaneuvojan, lapsen ja huoltajien tapaamisten toteuttaminen Move!-mittausten jälkeen (5. lk) • Liikkuvan koulun toimintamallin vahvistaminen • Uimakouluyhteistyön selvittäminen Miehikkälän kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuvaus liikkumisen huomioinnista osana VAKA-suunnitelmaa • Yhteistyötapahtumien- ja kampanjoiden lkm./v. ja osallistujien lkm./v. • Liikkuvien lasten lkm./v. (seuratoiminta, kerhot ym.) • HSM:n liikunnallisten alakoululasten kerhojen lkm./v. ja kävijöiden lkm./v., muutos kerhojen lkm./v. ja kävijöiden lkm./v. vrt. ed. vuosi • Toteutuneet pitkät välitunnit lkm./v. • Tapaamisten lkm./v., % lapsista • Kuvaus Liikkuvan koulun toimintamallin vahvistumisesta • Selvityksen toteutuminen kyllä/ei ja kuvaus lopputuloksesta 	<ul style="list-style-type: none"> • Sivistyspalvelut • Hyvinvointipalvelut • Kolmas sektori

Lapset ja perheet

TAVOITE	TOIMENPITEET	ARVIOINTI	VASTUUTAHOT
Hyvinvoivaa arkea	<p>Harrastus- ja toimijamahdollisuuksien edistäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> Harrastamisen Suomen mallin ylläpitäminen Selvitetään mahdollisuutta hankerahoitukseen uimarannan rakentamiseksi Yhdistystreffien järjestäminen 	<ul style="list-style-type: none"> HSM:n alakoululaisten kerhojen lkm./v. ja kävijöiden lkm./v., muutos kerhojen lkm./v. ja kävijöiden lkm./v. vrt. ed. vuosi Selvityksen toteutuminen, kyllä/ei ja kuvaus lopputuloksesta Järjestetty kyllä/ei 	<ul style="list-style-type: none"> Sivistyspalvelut Hyvinvointipalvelut Tekninen toimi Kolmas sektori
Osallisuus	<p>Monikanavainen viestintä ja vaikuttamismahdollisuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> Yhdistystreffien toteuttaminen Palaute- ja tyytyväisyyskyselyt Vaikuttamistilaisuuksien järjestäminen perheille Vammaisneuvoston kuuleminen Palveluista viestiminen yhteistyössä eri yhteistyötahojen kanssa <p>Tapahtumien järjestäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> Kaikille avointen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa toteutettujen tapahtumien järjestäminen 	<ul style="list-style-type: none"> Toteutuneiden foorumien, kyselyjen lkm./v. Vaikuttamistilaisuuksien lkm./v. Aloitteiden ja toimenpide-ehdotusten lkm./v. Käytettyjen viestintäkanavien ja lkm./v., viestinnän yhteistyötahojen lkm./v., viestinnän tavoitettavuus <ul style="list-style-type: none"> Tapahtumien lkm./v. 	<ul style="list-style-type: none"> Kunnan kaikki toimialat Kolmas sektori

Hyvinvoinnin tavoitteet ja toimenpiteet

Nuoret

Nuoret

TAVOITE	TOIMENPITEET	ARVIOINTI	VASTUUTAHO
Hyvien sosiaalisten suhteiden turvaaminen	Kohtaamispaikkatoiminnan kehittäminen ja sosiaalisten suhteiden edistäminen <ul style="list-style-type: none"> Nuorisotilatoiminnan toteuttaminen Vertais- ja kerhotoiminnan toteuttaminen Nuorten aktivointi yhdistystoiminnan kautta (koulutukset, tapahtumat, höntsät) somea hyödyntäen Nuorten hyvinvoinnin edistäminen koulunuorisotyöntekijähankkeen avulla Ryhmäytymispäivän toteuttaminen (7. lk) 	<ul style="list-style-type: none"> Nuorisotilan kävijät lkm./v. Vertais- ja kerhotoiminnan lkm./v. ja kävijät lkm./v. Ryhmäytymispäivän osallistujien lkm. ja % 7. lk lapsista 	<ul style="list-style-type: none"> Sivistyspalvelut Hyvinvointipalvelut Kolmas sektori
Turvallisesti liikenteessä	Osaamisen lisääminen <ul style="list-style-type: none"> Nouhätä!-kampanjan toteuttaminen (8. lk) Liikenneturvallisuuspäivän pitäminen yläkoululaisille Asennekasvatuksen lisääminen ja ylläpitäminen pitämällä teemapäivä nuorisotilalla 	<ul style="list-style-type: none"> Kampanjan toteutuminen kyllä/ei Liikenneturvallisuuspäivän toteutuminen kyllä/ei Teemapäivä toteutunut kyllä/ei 	<ul style="list-style-type: none"> Sivistyspalvelut Hyvinvointipalvelut Liikenneturva ja Pelastuslaitos

Nuoret

TAVOITE	TOIMENPITEET	ARVIOINTI	VASTUUTAHOT
Hyvinvoiva arki	<p>Ennaltaehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön toteuttaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> Ryhmäytymispäivän (7 lk.) ja Tunnetunnelin pitäminen (8 lk.) Päihteiden ja mielenterveyden käsittely laajoissa terveystarkastuksissa (8 lk.) Nuorten hyvinvoinnin edistäminen koulunuorisotyöntekijähankkeen avulla Ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön viikon toteuttaminen <p>Harrastus- ja toimijamahdollisuuksien edistäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> Harrastamisen Suomen mallin ylläpitäminen ja kehittäminen Selvitetään mahdollisuutta hankerahoitukseen liikuntapaikan ja/tai uimarannan rakentamiseksi Yhdistystreffien järjestäminen Mopotallin ja bändikämpän perustaminen 	<ul style="list-style-type: none"> Tapahtumien osallistujat lkm. ja % nuorista Käsittelyn toteutuminen terveystarkastuksissa, lkm. ja % nuorista Kuvaus hankkeen vaikutuksesta hyvinvointiin Kohderyhmää koskevan viestinnän/aktiviteettien lkm. EPT-viikolla HSM:n yläkoululaisten kerhojen lkm./v. ja kävijöiden lkm./v., muutos kerhojen lkm./v. ja kävijöiden lkm./v. vrt. ed. vuosi Selvityksen toteutuminen, kyllä/ei ja kuvaus lopputuloksesta Järjestetty kyllä/ei Perustettu kyllä/ei 	<ul style="list-style-type: none"> Sivistyspalvelut Hyvinvointipalvelut Kolmas sektori HVA-yhteistyö: Kouluterveydenhoito Kuntatekniikka

Nuoret

TAVOITE	TOIMENPITEET	ARVIOINTI	VASTUUTAHOT
Hyvinvoiva arki	<p>Liikunnan ja fyysisen toimintakyvyn edistäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> Harrastamisen Suomen mallin ylläpitäminen ja kehittäminen Pitkän liikuntavälitunnin toteuttaminen kaikissa kouluissa Yhteistyötapahtumien- ja omatoimista liikkumista edistävien kampanjoiden toteutus Liikuntaneuvojan, nuoren ja huoltajien tapaamisten toteuttaminen Move!-mittausten jälkeen (8. lk) Liikkuvan koulun toimintamallin vahvistaminen 	<ul style="list-style-type: none"> HSM:n liikunnallisten yläkoululasten kerhojen lkm./v. ja kävijöiden lkm./v., muutos kerhojen lkm./v. ja kävijöiden lkm./v. vrt. ed. vuosi Liikkuvien nuorten lkm./v. (seuratoiminta/kerhot ym.) Yhteistyötapahtumien- ja kampanjoiden ja osallistujien lkm./v. Tapaamisten lkm./v., % nuorista Kuvaus Liikkuvan koulun toimintamallin vahvistumisesta 	<ul style="list-style-type: none"> Sivistyspalvelut Hyvinvointipalvelut Kolmas sektori HVA-yhteistyö (<i>Kouluterveydenhoito</i>)

Nuoret

TAVOITE	TOIMENPITEET	ARVIOINTI	VASTUUTAHO
Osallisuus	Monikanavainen viestintä ja vaikuttamismahdollisuudet <ul style="list-style-type: none"> • Yhdistystreffien toteuttaminen • Palaute- ja tyytyväisyyskyselyt • Nuorisovaltuuston ja vammaisneuvoston kuuleminen • Palveluista viestiminen yhteistyössä eri yhteistyötahojen kanssa • Sosiaalisen median käytön lisääminen Tapahtumien järjestäminen <ul style="list-style-type: none"> • Kaikille avointen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa toteutettujen tapahtumien järjestäminen	<ul style="list-style-type: none"> • Toteutuneiden foorumien, kyselyjen lkm./v. • Aloitteet ja toimenpide-ehdotukset lkm./v • Käytettyjen viestintäkanavien ja lkm./v., viestinnän yhteistyötahojen lkm./v., viestinnän tavoitettavuus • Tapahtumien lkm./v.	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnan kaikki toimialat • Kolmas sektori

Hyvinvoinnin tavoitteet ja toimenpiteet Työikäiset

Työikäiset

TAVOITE	TOIMENPITEET	ARVIOINTI	VASTUUTAHOT
Työkykyä tukevaa hyvinvointia	<p>Monipuoliset harrastusmahdollisuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> Yhdistysten toimintaedellytysten avustaminen ja tukeminen Kulttuuri- ja liikuntatarjonnan ylläpitäminen <p>Liikunnan ja fyysisen toimintakyvyn edistäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> Kaikille saavutettavien lähiliikuntapaikkojen ja luontoalueiden sekä -reittien ylläpitäminen ja kehittäminen Selvitetään mahdollisuutta hankerahoitukseen liikuntapaikan ja/tai uimarannan rakentamiseksi Omatoimista liikkumista edistävien kampanjoiden toteutus Liikuntaneuvonnan tunnettavuuden lisääminen ja sinne ohjautumisen edistäminen Liikuntalähete-palveluketjun kehittäminen 	<ul style="list-style-type: none"> Yhdistyksille myönnettyjen avustusten lkm ja euromäärä yht. Kulttuuri- ja liikuntaharrastusten lkm. ja osallistujien lkm./v. Lähiliikuntapaikkojen, luontoalueiden- ja reittien lkm. ja kuvaus kehityksestä Selvityksen toteutuminen, kyllä/ei ja kuvaus lopputuloksesta Kampanjoiden ja osallistujien lkm./v. Liikuntaneuvonnan asiakkaiden lkm./v. vrt. ed. vuosi Liikuntaläheteiden lkm/v. vrt. ed. vuosi 	<ul style="list-style-type: none"> Sivistyspalvelut Hyvinvointipalvelut Kuntatekniikka Kolmas sektori HVA-yhteistyö

Työikäiset

TAVOITE	TOIMENPITEET	ARVIOINTI	VASTUUTAHOT
Työkykyä tukevaa hyvinvointia	Ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön toteuttaminen <ul style="list-style-type: none"> Ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön viikon toteuttaminen 	<ul style="list-style-type: none"> Kohderyhmää koskevan viestinnän/aktiviteettien lkm. EPT-viikolla 	<ul style="list-style-type: none"> Hyvinvointipalvelut Nuorisotoimi Kolmas sektori
Kiinni työelämään ja työelämässä	Työllisyyden tukeminen <ul style="list-style-type: none"> Kesätyöseteleiden hyödyntäminen Työttömien tavoittamisen kehittäminen ja TE-palveluihin ohjautumisen edistäminen (viestintä ja yhteistyö Ohjaamon kanssa) Osaavan ja jaksavan työvoiman tukeminen <ul style="list-style-type: none"> Yhdyspintatyöskentelyn kehittäminen Etelä-Kymenlaakson työelämäpalveluiden kanssa Tuettu liikkuminen (alennetut hinnat/kunnan liikuntatarjonta) Liikuntaneuvonnan tunnettuuden lisääminen ja sinne ohjautumisen edistäminen 	<ul style="list-style-type: none"> Kesätyöllistettyjen ja kesätyöseteleiden lkm./v. Ohjaamon asiakkaiden lkm./v. Etelä-Kymenlaakson työelämäpalveluiden tilastotiedot Työkykyarviointien toteutuminen (HVA) Alennettuja liikuntahintoja hyödyntävien hlö lkm./v., maksuttomien liikuntapalvelujen kävijämäärät/v. Liikuntaneuvonnan asiakkaiden lkm./v. vrt. ed. vuosi 	<ul style="list-style-type: none"> Kunnan eri toimialat HVA-yhteistyö Hyvinvointipalvelut Etelä-Kymenlaakson työelämäpalvelut

Työikäiset

TAVOITE	TOIMENPITEET	ARVIOINTI	VASTUUTAHOT
Kiinni työelämään ja työelämässä	Kotouttaminen <ul style="list-style-type: none"> Kotoutumisohjelman toteuttaminen Kohtaamispaikkatoiminnan ylläpitäminen (esim. kohtaamiskahvila) 	<ul style="list-style-type: none"> Kohtaamispaikkatoiminnan kävijöiden lkm./v. 	<ul style="list-style-type: none"> Hyvinvointipalvelut Kolmas sektori
Osallisuus	Monikanavainen viestintä ja vaikuttamismahdollisuudet <ul style="list-style-type: none"> Yhdistystreffien toteuttaminen Palaute- ja tyytyväisyyskyselyt Vammaisneuvoston kuuleminen Palveluista viestiminen yhteistyössä eri yhteistyötahojen kanssa Tapahtumien järjestäminen <ul style="list-style-type: none"> Kaikille avointen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa toteutettujen tapahtumien järjestäminen 	<ul style="list-style-type: none"> Toteutuneiden foorumien, kyselyjen lkm./v. Aloitteet ja toimenpide-ehdotukset lkm./v Käytettyjen viestintäkanavien ja lkm./v., viestinnän yhteistyötahojen lkm./v., viestinnän tavoitettavuus Tapahtumien lkm./v. 	<ul style="list-style-type: none"> Kunnan kaikki toimialat Kolmas sektori

Hyvinvoinnin tavoitteet ja toimenpiteet Ikääntyneet

Ikääntyneet

TAVOITE	TOIMENPITEET	ARVIOINTI	VASTUUTAHOT
Turvallinen ja toiminnallinen arki	<p>Omatoimisen liikkumisen turvaaminen ja edistäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Palveluliikenteen ylläpitäminen • Liikenneturvallisuudesta huolehtiminen jalankulussa ja pyöräilyssä (hiekotus, aeraus) • Kaikille saavutettavien lähiliikuntapaikkojen sekä luontoalueiden- ja reittien kehittäminen ja ylläpitäminen • Ikääntyneille jaettavan oman harjoitusohjelman luominen ja jakaminen • Omatoimista liikkumista edistävien kampanjoiden toteutus • Liikuntaneuvonnan tunnettavuuden lisääminen ja sinne ohjautumisen edistäminen • Tarpeenmukaisten esteettömyyskartoitusten tekeminen • Vammais- ja vanhusneuvoston kuuleminen esteettömyyteen liittyviin kehitystarpeisiin liittyen 	<ul style="list-style-type: none"> • Palveluliikenteen käyttäjien lkm./v. • Kotona asuvat yli 75-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä • Kuvaus jalankulun ja pyöräilyn turvallisuudesta huolehtimisesta • Esteettömien lähiliikuntapaikkojen, luontoalueiden- ja reittien lkm • Harjoitusohjelma luotu kyllä/ei, kuvaus tavoitavuudesta • Kampanjoiden ja osallistujien lkm./v. • Liikuntaneuvonnan asiakkaiden lkm./v. vrt. ed. vuosi • Tehtyjen esteettömyyskartoitusten lkm./v. 	<ul style="list-style-type: none"> • Yleishallinto • Hyvinvointipalvelut • Kuntatekniikka

Ikääntyneet

TAVOITE	TOIMENPITEET	ARVIOINTI	VASTUUTAHOT
Mielekkäitä arjen kokemuksia	<p>Hyvinvointia monipuolisesta harrastustoiminnasta</p> <ul style="list-style-type: none"> Ikääntyneiden matalan kynnyksen ohjattujen liikuntapalveluiden toteutus Kohtaamispaikkatoiminnan ylläpitäminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa <p>Ennaltaehkäisevä mielenterveys- ja päihdetyö</p> <ul style="list-style-type: none"> Ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön viikon toteuttaminen 	<ul style="list-style-type: none"> Liikuntaryhmien ja kävijöiden lkm./v. Kohtaamispaikkojen lkm <ul style="list-style-type: none"> Kohderyhmää koskevan viestinnän/aktiviteettien lkm. EPT-viikolla 	<ul style="list-style-type: none"> Sivistyspalvelut Kolmas sektori Hyvinvointipalvelut

Ikääntyneet

TAVOITE	TOIMENPITEET	ARVIOINTI	VASTUUTAHOT
Osallisuus	<p>Monikanavainen viestintä ja vaikuttamismahdollisuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yhdistystreffien toteuttaminen • Palaute- ja tyytyväisyyskyselyjen toteuttaminen • Vanhus- ja vammaisneuvoston kuuleminen • Palveluista viestiminen yhteistyössä eri yhteistyötahojen kanssa • Digituki-palvelun jatkaminen • Vertaistoiminnan ja vapaaehtoistyön ylläpitäminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa <p>Tapahtumien järjestäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kaikille avointen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa toteutettujen tapahtumien järjestäminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Toteutuneiden foorumien, kyselyjen lkm./v. • Aloitteet ja toimenpide-ehdotukset lkm./v • Käytettyjen viestintäkanavien ja lkm./v., viestinnän yhteistyötahojen lkm./v., viestinnän tavoitettavuus • Digituen asiakkaiden lkm./v. • Tapahtumien lkm./v. • Toiminnan määrä ja osallistujat lkm./v. <ul style="list-style-type: none"> • Tapahtumien lkm./v. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnan kaikki toimialat • Kaakon Digituki • Kolmas sektori

Lähteet

Kuntaliitto. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Sisältö tarkistettu 3.5.2023. Saatavilla: <https://www.kuntaliitto.fi/hyvinvointi-ja-sivistys/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistaminen>.

Sosiaali- ja terveysministeriö. Terveyden edistäminen kunnissa ja hyvinvointialueilla. Päivitetty: 12.1.2024. Saatavilla: <https://stm.fi/terveyden-edistaminen/kunnat>.

Sotkanetin tilastotiedot. Saatavilla: <https://sotkanet.fi/sotkanet/fi/index>.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtaminen. Kunnan hyvinvointikertomus. Päivitetty: 7.12.2023. Saatavilla: <https://thl.fi/aiheet/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/hyvinvointijohtaminen-kunnassa/kunnan-hyvinvointikertomus#lakisaateista>.

